

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXXX. — Izdan in razposlan 27. dne julija 1917.

Vsebina: (Št. 306—309.) 306. Razglas o izjemnih določilih za prednostne rokove, ustanovljene v Pariški zvezni pogodbi za obrambo obrtne lastnine, v prid državljanom danskim in norveškim. — 307. Zakon, s katerim se vlada pooblašča povodom izrednih razmer, ki jih je povzročilo vojno stanje, ukreniti potrebne odredbe na gospodarskem polju. — 308. Ukaz, s katerim se prepoveduje uničevati kosti. — 309. Ukaz o pokladanju žita in mlinskih izdelkov.

306.

Razglas voditelja ministrstva za javna dela z dne 21. julija 1917. l.

o izjemnih določilih za prednostne rokove, ustanovljene v Pariški zvezni pogodbi za obrambo obrtne lastnine, v prid državljanom danskim in norveškim.

Na podstavi § 1, odstavek 3, ukaza z dne 1. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 349) o izjemnih določilih za prednostne rokove, ustanovljene v Pariški zvezni pogodbi za obrambo obrtne lastnine, povodom vojnega stanja in z ozirom na razglase z dne 1. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 350), točka 1, z dne 24. decembra 1915. l. (drž. zak. št. 388), z dne 24. oktobra 1916. l. (drž. zak. št. 373) in z dne 31. januarja 1917. l. (drž. zak. št. 39), oziroma z dne 24. oktobra 1916. l. (drž. zak. št. 374), točka 1, in z dne 22. februarja 1917. l. (drž. zak. št. 82) se razglasi, da so v Avstriji prednostni rokovi za zglasitve patentov v prid državljanom danskim dalje podaljšani do 1. dne januarja 1918. l. in v prid državljanom norveškim do 31. dne decembra 1917. l.

Homann s. r.

307.

Zakon z dne 24. julija 1917. l.,

s katerim se vlada pooblašča povodom izrednih razmer, ki jih je povzročilo vojno stanje, ukreniti potrebne odredbe na gospodarskem polju.

S pritrditvijo obeh zbornic državnega zbora zaukazujem tako:

§ 1.

Vlada se pooblašča v času, dokler trajajo izredne razmere, ki jih je povzročila vojna, z ukazom ukreniti potrebne odredbe za pospeševanje in obnavljanje gospodarskega življenja, za odvracanje gospodarskih škod in za preskrbovanje prebivalstva z živili in drugimi potrebnimi rečmi.

Da sodelujejo v izvrševanju naredb, ukrenjenih na podstavi tega zakona, se morejo privzemati tudi občine.

§ 2.

V ukazih, ki se izdadó, se lahko določijo za prestopke denarne kazni do 20.000 K, zaporne kazni do šest mesecev, zapad reči, katerih se tiče kaznivo dejanje, in izguba obrtnih pravic,

in sicer tudi tako, da se morejo naložiti te kazni druga poleg druge. Kaznovanje gre političnim oblastvom.

§ 3.

Vlada je dolžna predložiti državnemu zboru ukaze, izdane na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274), in razveljaviti jih, ako državni zbor to zahteva. Isto velja za ukaze, izdane na podstavi tega zakona, katere je predložiti državnemu zboru, ako je zbran, najkasneje koncem vsakega koledarskega četrletja, sicer pa, kadar se zbere.

§ 4.

Ta zakon dobi moč z dnem razglasitve. Hkratu izgubi moč cesarski ukaz z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274).

§ 5.

Ukazi, izdani na podstavi tega zakona ali cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274), ostanejo, kolikor niso časno omejeni, v moči dotlej, dokler se ne izpremené ali razveljavijo z novimi, na podstavi tega zakona ali na podstavi drugega zakonitega pooblastila izdanimi ukazi ali na zahtevanje državnega zbora po § 3 tega zakona.

Razveljaviti je ukaze, izdane na podstavi tega zakona, tudi tedaj, ako se ne predložijo državnemu zboru v roku, oznamenjenem v § 3 tega zakona.

§ 6.

Izvršiti ta zakon je poverjeno udeležnim ministrom.

Reichenau, 24. dne julija 1917.

Karol s. r.

Seidler s. r.

Toggenburg s. r.

Mataja s. r.

Schauer s. r.

Ertl s. r.

Czapp s. r.

Höfer s. r.

Čwikliński s. r.

Banhans s. r.

Homann s. r.

Wimmer s. r.

Twardowski s. r.

308.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu z udeležnimi ministrstvi z dne 26. julija 1917. l.,

s katerim se prepoveduje uničevati kosti.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) in določil § 3 ukaza vsega ministrstva z dne 13. novembra 1916. l. (drž. zak. št. 383) se ukazuje:

§ 1.

V krajih, kjer so zadostne in zdravstveno primerne uredbe za zbiranje odpadkov, se kosti ne smejo niti požgati niti zakopati niti drugače uničiti.

To določilo velja za živalske kosti vsake vrste, kuhane ali nekuhane, in sicer za kuhinjske, mesarske in prekajevalske kosti, konjederske kosti, zemeljske kosti, ovčje in kozje noge, kosti s smetišč, kosti v pomijah, cevaste kosti, odpadke strugarstva kosti, rožene cevi, polna in prazna kopita in parklje, odpadke rogov in razmaščene kosti.

V dvomljivih primerih odloči politično deželno oblastvo, ali je smatrati, da je uredba za zbiranje odpadkov zadostna in zdravstveno primerna (odstavek 1).

Politično deželno oblastvo ima pravico ukazati občinam, da ustvarijo uredbe za zbiranje kosti ali da podpirajo na ustvaritev takih uredb mereče prizadevanje središča za kosti na Dunaju.

§ 2.

Politično deželno oblastvo more, ne kraté veljavnosti določil ministrstvenega ukaza z dne 11. maja 1916. l. (drž. zak. št. 136) o uravnavi prometa s kostmi in z mozgom (izpremenjenega in dopolnjenega z ministrstvenima ukazoma z dne 29. junija 1916. l. [drž. zak. št. 205] in z dne 2. marca 1917. l. [drž. zak. št. 87]), določiti, da se morajo odpadajoče živalske kosti (§ 1), in sicer tudi take, ki po izkuhanju preostajajo v za-

sebnih gospodarstvih in v takih podjetjih, ki se bavijo z oddajanjem jedil, oddajati določenim mestom, katerim je poverjeno zbiranje kosti.

§ 3.

Prestopke tega ukaza in na podlagi tega ukaza izdanih predpisov kaznuje politično okrajno oblastvo na denarju do 20.000 K ali z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje po obstoječih zakonih ne spada pod strožjo kazen. V obtežljivih okoliščinah se lahko rzsodi, da zapadejo kosti, ki so se spravile v promet proti določilom tega ukaza. Z istim pogojem se lahko naložijo navedene kazni druga poleg druge.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč 1. dne avgusta 1917. l.

Höfer s. r.

309.

Ukaz urada za prehranjevanje ljudi v porazumu s poljedelskim ministrstvom z dne 26. julija 1917. l.

o pokladanju žita in mlinskih izdelkov.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l. (drž. zak. št. 307) se ukazuje tako:

§ 1.

Kmetovalci in drugi posestniki živali smejo kljub zasegi, odrejeni s § 1 ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235), po naslednjih določilih pokladati in v ta namen tudi drobiti

1. zadnje žito,
2. oves,
3. koruzo,
4. orobkane koruzne storže (koruzna vretenca),

5. ječmen,
6. grašico,
7. sivi grah (peluške),
8. figov fižol (lupine),
9. proso,
10. mešanico.

§ 2.

Za zadnje žito velja ves za mletje nerabni odpadki, ki se podaja pri mlačvi in čiščenju žita za porabo. Torej spadajo pod zadnje žito ne le za mletje nerabna zrna, temveč tudi plevelna semena.

Tako zadnje žito smejo kmetovalci v lastnem obratu pokladati do izmere 3 odstotkov primlatene skupne množine.

To izmero presegajoči del zadnjega žita je prodati vojnemu prometnemu zavodu za žito.

§ 3.

Dokler se ne ukrene drugače, smejo konje-rejci za vsakega konja pokladati na dan poprečno največ 1 kg ovska (čistega, mešanega, drobljenega) lastnega pridelka.

Urad za prehranjevanje ljudi more za licencirane plemenske žrebce za dobo pripuščenja dovoliti tudi pokladanje večje dnevne množine ovska iz lastnega pridelka.

§ 4.

Politično deželno oblastvo določi zaslišavši kmetijske glavne korporacije in izprosivši pooblastilo urada za prehranjevanje ljudi tiste množine koruze, prosa, sivega graha in figovega fižola, ki jih sme vsak kmetovalec odbivši potrebščino semenja obdržati in porabiti za krmo za svoj obrat.

§ 5.

Kmetovalci smejo koruzne storže (vretenca), pripadajoče pri robkanju koruze, pokladati v lastnem obratu.

Za druge namene nego za krmo porabljati, zlasti požgati koruzne storže je prepovedano.

§ 6.

Ječmena, pridelanega v lastnem obratu, smejo kmetovalci z izjemo, določeno v 2. odstavku, pokladati svoji lastni živini največ 15 odstotkov tiste množine, ki preostaja od skupnega pridelka odbivši potrebščino semenja. V to množino je vračunati zadnje žito, dobljeno pri mlačvi in čiščenju ječmena.

Ako z ječmenom nasejana površina ne znaša več nego $\frac{1}{2}$ hektarja in ako je goveje živine vsaj pet glav, more politično deželno oblastvo dovoliti, da se poklada ves pridelani ječmen.

Za kmetijske obrate z znatno nasetvijo ječmena more politično deželno oblastvo znižati množino ječmena, ki se pusti za krmo, izpod 15 odstotkov pridelka, ako bi poslednja izmera presegala potrebo živine takega obrata, kateri je na vsak način zadoščati.

§ 7.

Grašice, pridelane v lastnem obratu, smejo kmetovalci pridržati največ dve tretjini za semenje in za pokladanje svoji lastni živini.

§ 8.

Z mešanico se umeva vsaka naravna zmes žita in sočivja izvzemši napolico.

Prépovedano je umetno narejati mešanico s tem, da se zmeša žito in sočivje.

Politično oblastvo I. stopnje določi, oziraje se na to, koliko je velike živine, tisto množino mešanice, katero sme kmetovalec pokladati v lastnem obratu. Pravtako določi politično oblastvo I. stopnje, oziraje se na dosedanjo nasevno površino, množino mešanice, katero je pustiti za semenje.

§ 9.

Kolikor se kmetovalci docela ne poslužijo pravic, podeljenih v §§ 2 do 8, za pokladanje in za semenje, so dolžni prodati ostale množine tam imenovanih vrst sadov in krme vojnemu prometnemu zavodu za žito.

Pravna opravila, ki nasprotujejo temu zakazu, so nična.

§ 10.

Pri semlevanju odpadajoči otrobi tistega žita, katero smejo podjetniki kmetijskih obratov porabiti po § 3, točka 1, lit. a, ukaza vsega ministrstva z dne 26. maja 1917. l. (drž. zak. št. 235), se prepuščajo tem podjetnikom za pokladanje.

§ 11.

Pridelovalcem pšenice ali rži, izročene vojnemu prometnemu zavodu za žito, gre polcvica tiste množine otrobov, ki ustreza izročnemu žitu po predpisih o semlevanju.

Pri izročitvi žita, ki kakor prva posetev lastne gojitve (domačega semenja) ali kakor nadaljnja posetev in deželna vrsta vnaprej ni določeno za semlevanje, ni pravice v zmislu 1. odstavka.

Kadar se izroči žito vojnemu prometnemu zavodu za žito, dobi pridelovalec od tistega, ki ima naročilo tega zavoda, prejemalnico, v kateri je po številkah navesti pristoječo množino otrobov.

Pravica do dolžnih otrobov se mora uveljavljati v 3 mescih od dneva, katerega se je izdala prejemalnica. Upravičeni prejemnik mora otrobe odvezeti v 3 tednih od dneva odkaza, sicer neha pravica.

§ 12.

Središče za krmila urada za prehranjevanje ljudi in podrejena mu mesta imajo pravico razpolagati z vsemi otrobi, izvzemši v § 10 omenjene otrobe (otrobi samopreskrbovalcev), z vsemi drugimi odpadki mlinov, fabrik za luščenje ovsu in za ješprenj ter z množinami zadnjega žita, mešanice, koruznih storžev in grašice (§ 9), ki jih je nakupil vojni prometni zavod za žito.

Organizacija in naloge središča za krmila in podrejenih mu mest se določijo po službenih predpisih, ki jih izda urad za prehranjevanje ljudi.

§ 13.

Mlini, fabrike za luščenje ovsu in za ješprenj so dolžni dajati središču za krmila in podrejenim mu mestom predpisane ali pozneje zaukazane izkaze o izdelovanju in o svojih zalogah otrobov in drugih žitnih odpadkov, dajati vsa zahtevana pojasnila in na vsakočasno zahtevanje poslati vzorce izdelanih odpadnih produktov.

Središče za krmila in podrejena mu mesta imajo pravico pregledovati imenovane obrate v obratnem času gledé zalog otrobov in drugih žitnih odpadkov.

Podjetniki kmetijskih obratov in drugi živinorejci so dolžni dajati središču za krmila in podrejenim mu mestom na zahtevanje pojasnila o tem, koliko imajo živine in s katerimi krmili razpolagajo.

§ 14.

Občine so dolžne sodelovati v uporabljanju tega ukaza.

§ 15.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do

20.000 K ali z zapornimi kaznimi do 6 mesecev. V obtežljivih okoliščinah se morejo naložiti poleg zapornih kazni še denarne kazni. Vrhutega oblastvo lahko izreče, da zapadejo krmila, katerih se tiče kaznivo dejanje, in, če se je storil prestopok v izvrševanju obrti, izgubo obrtne pravice.

§ 16.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Hkratu se razveljavljata ministrstvena ukaza z dne 15. julija 1916. l. (drž. zak. št. 220) in z dne 27. julija 1916. l. (drž. zak. št. 232).

Höfer s. r.

Ertl s. r.

